דוחין קדשים הנאכלים אצל קדשים הנאכלין ואין דוחין קדשים הנאכלין אצל קדשים שאינן נאכלין אטו חטאת ואשם מי לא מיתאכלי אלא דוחין קדשים הנאכלין לכל אדם אצל קדשים הנאכלין לכל אדם ואין דוחין קדשים הנאכלין לכל אדם אצל קדשים שאין נאכלין לכל אדם רבי יוסי ברבי אבין אמר דוחין קדשים קלים אצל קדשים קלים ואין דוחין קדשים קלים אצל קדשי קדשים מתקיף לה רב יצחק ברבי סבריו [א] אימא שחטיה לשם מעשר ליהוי מעשר [ב] למאי הילכתא דלא ליבעי נסכים ולמלקא [ג] עליה (בלא ימכר) [1]בלא יגאל אמר קרא [2]העשירי יהיה קודש זה מעשר ואין אחר מעשר אימא שחטיה לשם בכור ליהוי כבכור למאי הילכתא דלא ליבעי נסכים [ד] אי נמי דליתביה לכהנים בכור נמי עברה עברה ממעשר גמר ואימא שחטיה לשם תמורה ליהוי תמורה למאי הילכתא למלקא עליה אי [ה] נמי למיקם עליה [3]בלא ימכר ולא יגאל אמר מר זוטרא בריה דרב נחמן אמר קרא [4]והיה הוא ותמורתו זו תמורה ואין אחר תמורה ואימא שחטיה לשם תודה ליהוי כי תודה למאי הילכתא להטעינו לחם מי איכא מידי דפסח גופיה לא בעי לחם ומותרו בעי לחם אי הכי השתא נמי מי איכא מידי דפסח גופיה לא בעי נסכים ומותרו בעי נסכים אנן הכי קאמרינן מי איכא מידי דמותר תודה עצמה לא בעי לחם ואילו מותר דאתיא להו [ו] מעלמא בעיא לחם מתקיף לה רב [יימר] בריה דרב הילל וממאי דבמותר פסח כתיב דילמא במותר אשם כתיב אמר רבא [ז] אמר קרא [5]ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים דבר השוה בכל (א) הצאן מתקיף לה ר' אבין בר חייא ואיתימא ר' אבין בר כהנא בכל אתר את אמרת מן להוציא וכאן מן לרבות אמר ר' מני הכא נמי מן להוציא דלא אתי בן שתי שנים ולא אתי (ב) בנקיבה מתקיף לה רב חנא בגדתאה ומי מצית אמרת דכי כתיב האי במותר פסח כתיב והא מדכתיב [6]אם כשב (ג) [7]אם עז מכלל דלאו במותר פסח כתיב ההוא מיבעי ליה לכדתניא (ד) כבש לרבות את הפסח לאליה כשהוא אומר אם כבש [ח] לרבות פסח שעיברה שנתה ושלמים הבאים מחמת פסח לכל מצות שלמים שיטענו סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק כשהוא אומר (ה) אם עז הפסיק הענין לימד על העז שאינה טעונה אליה והא מהכא נפקא מדאבוה דשמואל נפקא דאמר אבוה דשמואל ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים דבר הבא מן הצאן יהא לזבח שלמים ואכתי [ט] מדרב נחמן אמר רבה בר אבוה נפקא דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מנין למותר פסח שקרב שלמים שנאמר [8]וזבחת פסח לה' אלהיך צאן ובקר והלא אין פסח בא אלא מן הכבשים ומן העזים אלא מכאן למותר הפסח שיהא לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר ומאי ניהו שלמים אלא תלתא קראי כתיבי

דוחין קדשים הנאכלין. פסח זה מתחלה הוקדש לשם קרבן הנאכל הילכך דוחין אותו אצל שלמים שהן נאכלין ולא אצל עולה (ו): **שאין נאכלין לכל אדם.** אלא לזכרי כהונה: **ליהוי מעשר.** דהא קדשים קלים הוא: בכור ומעשר אין טעונין נסכים בפרק שתי מדות (מנחות דף צ:): במעשר בהמה כתיב יהיה קודש לא יגאל ודרשינן בבכורות בפרק כל פסולי המוקדשין (דף לב:) דהאי לא יגאל לא ימכר הוא: **עברה עברה.** בבכור כתיב (שמות יג) והעברת כל פטר רחם ובמעשר כתיב כל אשר יעבור תחת השבט (ויקרא כז): **למילקא עלה.** משום לא יחליפנו: **זו תמורה.** (ז) ממש שהעומדת [י] כשהיא חולין אצל בהמת קדשים והמיר [יא] הוא דהויא תמורה: **ואין אחר.** זבח (ח) ראשון ששחטו לשם תמורה: **ומותרו בעי נסכים.** דהא אמרת שלמים ניהוי [יב]: **דמותר תודה עצמה.** כגון הפריש תודתו ואבדה והפריש אחרת ונמצאת הראשונה אין השניה טעונה לחם כדאמרי' בפ' התודה (מנחות דף עט:) זבח התודה טעון לחם ולא ולדה ולא תמורתה ולא חליפתה טעונין לחם: **ומותר דאתי לה מעלמא.** תודה שבאה ממותר פסח: **דילמא במותר אשם כתיב.** האי ואם מן הצאן דאשם נמי איל תמים [יג] מן הצאן הוא ואינו בא מן הבקר: **בכל צאן.** בכבשים ועזים כגון פסח לאפוקי אשם דאינו בא מן העזים: **בכל אתר את אמר.** בכל מקום אתה אומר מן להוציא הוא כגון מן הבהמה להוציא רובע ונרבע מן הבקר להוציא את הנעבד מן הצאן להוציא את המוקצה (ב"ק דף מ:): **וכאן אתה אומר מן לרבות.** דקאמרת [מן הצאן] פסח משמע שבא מכל צאן: **ה"נ.** כי מוקמינן לה בפסח מן להוציא הוא דלא אתי בן שתי שנים ולא אתי נקיבה ומיהו הצאן מכל מין צאן משמע בין כבשים בין עזים ומיעוטא דמן לנקיבות אתא: **ה"ג דלא אתי בן שתי שנים ולא אתי נקיבה:** **והא מדכתיב אם כשב (ט) אם עז מכלל דלאו במותר הפסח הוא דכתיב.** אלא בשלמים גרידי וה"ק אם נדר להביא מן הצאן יביא אחד שירצה או כשב או עז דאי במותר הפסח כתיב למה לי אם כשב אם עז פשיטא דמכבשים ומעזים הוא בא דהא בגופיה כתיב מן הכבשים ומן העזים (שמות יב): **לכדתניא כו'.** לחלק ביניהם ולפרש הילכותיהן לומר (י) שהכשב טעון אליה למזבח והעז אין אלייתו בכלל אימורים: **כבש.** קרא יתירא הוא דכיון דכתיב [מעיקרא] ואם מן הצאן [וכתיב] בתריה ואם עז מכלל דעד השתא בכשב איירי דאין לך מן הצאן אלא שני מינין: **לאליה.** שתהא קריבה עם אימורין כנגד הכליות ולמטה דכתיב לעומת העצה יסירנה [ט] מקום שהכליות יועצות: **שלמים הבאין מחמת פסח.** חגיגת ארבעה עשר כדאמרי' בפסחים (דף סט:): **והא מהכא נפקא.** דפסח שעברה שנתו קרב שלמים והלא זה הוא מותר הפסח והא ילפת לה לעיל מדאבוה דשמואל: **ומאי ניהו שלמים.** דהאין מכל צאן ובקר בין זכרים ובין נקיבות: עיברה

דוחין קדשים קלים. נראה דבין ר' יוסי בר' אבין ורבי אבין איכא בינייהו בכור דלרבי אבין ליכא למיפרך מבכור דאין נאכל לכל אדם: **דלא ליבעי נסכים.** הוה מצי למימר דלא ליבעי תנופת חזה ושוק: **למאי נפקא מינה למילקא עליה בלא יגאל.** תימה היכי לקי אחר שחיטה אלא יגאל הא אמרינן בבכורות בפרק כל פסולי המוקדשין (דף לג:) דלאחר שחיטה מדרבנן: **העשירי** זה מעשר. אכתי דרשינן מינה (ב"מ דף ו.) עשירי ודאי ולא עשירי ספק: **אי** נמי דליתביה לכהנים. הוה מצי למימר נמי דלא בעי סמיכה כדדרשינן בת"כ וסמך ידו על ראש קרבנו ולא בכור ומעשר ופסח (מנחות דף צג:): **דילמא** במותר אשם כתיב. תימה הא כתיב הכא לזבח השלמים ואילו מותר אשם קרב עולה וי"ל דהאי דכתיב לזבח השלמים לאו שיהיה לזבח השלמים אלא שיעקור שם אשם ממנו לשוחטו לשם שלמים או לשם זבח אחר כדדרשינן ליה (לעיל דף ח:) בכלל ופרט ולעולם קרב עולה ואתא קרא למימר דבעי עקירה: **ושלמים** הבאין מחמת פסח לכל מצות שלמים. פי' בקונטרס חגיגת ארבעה עשר וכן לקמן סוף כל הפסולים (דף לו.) גבי תודה שנאכלת ליום ולילה מנין לרבות שלמי נזיר ושלמי פסח ת"ל שלמיו ופי' בקונטרס שלמי פסח חגיגת י"ד וקשה דבפסחים באלו דברים (דף עא: ושם) דריש מקרא בהדיא דחגיגת י"ד נאכלת לשני ימים ולילה אחד [ובת"כ י) בפ' בשר יד] זבח תודת שלמיו מרבי חגיגת י"ד לשני ימים ולילה אחד] ושלמים הבאין מחמתו ליום ולילה ונראה דודאי שלמי פסח דכל הפסולין (דף לו.) היינו מותר הפסח כי ההוא דת"כ ובפסחים פ' האשה (דף פט.) גבי חמשה שנתערבו עורות פסחיהם דקאמר וייתי מותר הפסח דנאכל ליום ולילה ובפ"ק דר"ה (דף ה.) קרי למותר הפסח שלמי פסח דחשיב פסח לבל תאחר ופריך פסח זימנא קביעא ליה כו' ומשני מאי פסח שלמי פסח סד"א הואיל ומחמת פסח קאתו ועל כרמיה לאו היינו חגיגת י"ד דכיון דקתני פסח לא שביק מותר הפסח דמיקרי פסח טפי דהיינו פסח ממש ומוקי לה בחגיגת י"ד כ) ושלמים הבאין מחמת הפסח דשמעתין נמי היינו מותר הפסח אע"ג דבכבר תנא פסח שעיברה שנתו האי שלמי פסח הוי לא עיברה שנתו ולא זמנו או עיברה זמנו ל) ולא שנתו אע"ג דמקרא אחרינא נפקי הכי רגילות התנא כמו (ב"מ דף ל.) והתעלמת דדריש פעמים שמתעלם כגון זקן ואינה לפי כבודו וכהן והוא בבית הקברות [ושלו מרובה משל חבירו אע"ג] דקרא לא אתי אלא לזקן ואינה לפי כבודו ובפ' מי שהיה טמא (פסחים דף צו:) פי' בקונטרס דהיינו תמורת פסח עצמו ואע"ג דדרשינן התם הוא קרב ואין תמורתו קריבה הא מוכח התם דלכל היכא דפסח קרב גם תמורתו קריבה ולקמן פרק ב"ש (דף לו:) כמחלתו נלקדק מ) וכן משמע דפריך מותר הפסח ליהוי תודה למאי נ) להטעינו לחם מי איכא מידי כו' ולימא להיות נאכל ליום ולילה כמו תודה אלא ש"מ מותר פסח נמי בלאו הכי נאכלים ליום ולילה דהיינו שלמי פסח. נ"ל ברו"ך:

מסורת הש"ס

א) [לקמן לו: מעילה ט. תמורה ה:], ב) פסחים לו: לז. מנחות פג., ג) ת"כ שם פ"כ ה"א, ד) שם, ה) לעיל ח:, ו) כמו ולשיטתך, ז) לעיל ו: [מנחות פג: פסחים ע:], ח) עי' במסה"ש לעיל ז ע"ב אות ט', ט) חולין יא., י) צ"ע פרש"י ז פ"ב ה"ח, כ) עי' מנחות פג תוד"ה ושלמים.

הגהות הב"ח

(א) גמ' השוה בכל צאן כצ"ל ואות כ' נמחק: (ב) שם ולא אתי נקבה כצ"ל ואות כ' נמחק: (ג) שם מדכתיב אם כשב ואם עז: (ד) שם לכדתניא כשב לרבות: (ה) שם כשהוא אומר ואם עז: (ו) רש"י ד"ה דוחין וכו' אצל עולה שאין נאכל הס"ד: (ז) ד"ה זו תמורה תמורה ממש: (ח) ד"ה ואין אחר זבח אחר ששחטו: (ט) ד"ה והא מדכתיב וכו' ואם עז וכו' במותר פסח הוא וכו' במותר פסח כתיב למה לי אם כשב אם: (י) ד"ה לכדתניא וכו' לומר שהכשב טעון וכו' אימורין הס"ד ואח"כ מ"ה כשב יתירא וכו' השתא בכשב איירי:

שינויי נוסחאות

א] כ"ה סבריו (שיטה וכ"ה בכי"מ וכי"ו ב"ח). איברא לא מלינו שם סבריו ולא סברין בכוליה ש"ס בבלי וירושלמי. בכי"ו כפ' ובמ"מ שבי דגר' כוונת הש"ה נ"ב ילחק מרבנן סבוראי וקרי ליה ברבי לאמתותי: ב] במעשר (כי"צ) וכן לקמן ליהוי בתמורה: ג] כ"ה ולמיקם עליה (כי"צ, שיטה) ועי' תוס' כאן שנתקשו ת"ש לקי: ד] כ"ה נוסף א"ב למיקם עליה בלא ימכר ולא יגאל (שיטה, ובדלעיל): ה] א"ב וכו' עד ולא יגאל, ליתא בכתי"י ובכ"מ. וכן מתקן הרש"ש. דע"ב בתמורה שאר קרבנות מיירי ולא בתמורה בכור ומעשר דלענין קרבין כדלקמן דף לו. יבתמורת שאר קרבנות לא קאי בלא ימכר (שיטה): ו] ל"ל לה (שיטה): ז] תיבת אמר רבא ליתא בכ"מ ובמי"ב (אלא דשם נוסף זה עה"ג): ח] בכתי"י כשב: ט] כ"ה ויתו אבתי (מי"ו), וע' מסה"ש אות ו: י] שהעומדת (שיטה): יא] והמיר בה (שיטה): יב] בש"מ נוסף ושלמים בעי סמיכה ונסכים, ובכתי"י כלפנינו: יג] תיבת תמים ליתא בכתי"י ובדפו"י אלא מדפי ספרד"מ ואילך, ונוסף גם בש"מ: יד] המוקף כ"ה בש"מ, וכ"ל ובשר. וכ"ה בש"מ. ובדפו"י חסר כ"ו ואפשר שנשמט בשל דלוג הדומות, וכ"ג המהמשק, ועי' תוס' פסחים עא ב ד"ה לימד. ועי' פ"מ שנתקשה, ולמש"כ לק"מ: טו] כ"ה שנתו וזמנו (שמב"י ובכי"ו בבהירי) ורש"ם כתב דטעות הוא והנכון כלפנינו: טז] ל"ל מדקדק (שיטה): יז] למאי הלכתא (שיטה): יח] [illegible] וחולי צ"ל עד"ז, ור"ל דבר הבא מכל צאן יהיה לזבח שלמים א"כ מכל הצאן כבר ידעינן דשלמים באים מכל צאן, וכמו בן פסח ידעינן שפיר כו':

שיטה מקובצת

ולמילקא עליה בלא (ימכר) [יגאל], תימה דהא [בפרק כל פסולי המוקדשין (בכורות דף לב:) ילפינן לה מתמורה מה תמורה מתים אף (מעשר) מתים. וכי (עביד) פסח לשם מעשר אחר שחיטה הוא [ולאו מיבעי] עליו משום לא יגאל. ואמר ר"י דמצי שפיר [ליכן לאתעקר חשם פסח ועדיין] הוא חי ולמיס בלא יגאל כדאמרינן ופחות קח: פשט שנים אי ריב פנים שרי ליה כמו לכל דבריו [illegible]: והא מרבתיב אם כשב. פ"ה דלאו במותר הפסח כו'. וקשה לפי שני דפירשתי לעיל דמייתורא דקרא קא דריש, שפיר איצטריך אם כשב אם עז לגופיה (לריבה ומיעט ודינא דפסח גבי שלמים) דאין מקרא יוצא מידי פשוטו, והילכך איצטריך הפסיק שלמים, בלם נדר מן הצאן יביא מה שירצה או כשב או עז. [ועוד] דלעיל היה לו להקשות זאת הקושיה. לכך פי' הר"ם דהא אתקפתא לכא דלאמר דבר הבא מן הצאן דבר השוה בכל צאן. והיק אע"ג במותר אשם איירי קרא ומאי מן הצאן מקמא צאן ניתא דאיצטריך אם כשב אם עז לגופיה לשלמים לומר שבאים מן הצאן שהרי מן הצאן ליכא למילף דהא [מן] הצאן לא משמע כי אם מקצת צאן דשייך באשם. אלא לי אמרת קרא מיירי במותר הפסח ור"ל דבר הבא מכל צאן יהיה לזבח שלמים, הא שלמים אקרי פסח") ופסח ידעינן שפיר מקרא אחרינא שבא מכבש ועז דכתיב (שמות יב, ה) מן הכבשים ומן העזים תקשה, ולא"כ (או כבש או) [אם כשב אם] עז למה לי. אלא פ"ה דלא במותר פסח כתיב: אלא תלתא קראי כתיבי. (פי') חד לקידם זמנו. ונראה לפרש דקרא דלעיל ילפי מן הצאן מיירי בקודם זמנו ולהכי בעי עקירה כדפי' לעיל (לשמו) [ולשמו] סבול מכוין הפרש לא מריבה ומיעט. אבל לעיל קראי מיירי לאחר זמנו ולא משמע מינייהו דלגמרי הוו שלמים בלא עקירה. ולמאן דאמר (פסחים קי ע:) דלאחר זמנו נמי בעי עקירה אע"ג דלא מוכח מקראי הו"מ ילפי לה מקודם זמנו. ולהיות תלתי פריך והא מהכא נפקא מהתם נפקא מן הצאן דבר הבא מכל צאן דמיירי קודם זמנו לעברה שנתו בלאחר זמנו. ור"ל לעיקר [קושיין] מהכא דמייתי דיוקא קשה לאן ויקר אמאי דעבורה שנתו דמייתי לאחר זמנו. אבל מהכא דמן הצאן דמייתי קודם ומני לא פריך, דהפיר היה יודע דמיירי התם נקודם ומני מדפשי עקירה, ואע"ג דמצריך להו מנ"ל נמי קרא דמן הצאן. כך נראה למור תוס פון: תור"ה ויבא בר ואילו מותר אשם קרב עולה לפרש לי ליתה לפרש' בדאמרי' (נזירות כה.) כל שנתותלה מתה ואשם ריעה. ור"ל דאתא קרא לפרוש' דהא דאמרי' באשם רועה היינו קודם עקירה בשמעתי שמתה אבל אם עקר אותו משם אשם נשעת שחיטה לשחטי' קרא דהוי שלמים (ותוס' פון: ד"ה ושלמים. ונראה דודאי שלמי פסח דכל הפסולין היינו מותר הפסח. ואגם ר"ע"א מפרש כפרש"י דבמותר פסח לא איירי, אלא היינו כברכה שבוע (גליון):

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ד מהל' ק"פ ה"ו:

כג ב מיי' פ"א מהל' מעה"ק הלכה יח:

ג מיי' פ"ה מהל' פסה"מ הל"ט ופ"ד מהל' קרבן פסח הל' י:

תורה אור השלם

1. לֹא יְבַקֵּר בֵּין טוֹב לָרַע וְלֹא יְמִירֶנּוּ וְאִם הָמֵר יְמִירֶנּוּ וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹּדֶשׁ לֹא יִגָּאֵל: ויקרא כז, לג
2. וְכָל מַעְשַׂר בָּקָר וָצֹאן כֹּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת הַשָּׁבֶט הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹּדֶשׁ לַיהוָה: ויקרא כז, לב
3. אַךְ כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יַחֲרִם אִישׁ לַיהוָה מִכָּל אֲשֶׁר לוֹ מֵאָדָם וּבְהֵמָה וּמִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ לֹא יִמָּכֵר וְלֹא יִגָּאֵל כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה: ויקרא כז, כח
4. לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרָע אוֹ רַע בְּטוֹב וְאִם הָמֵר יָמִיר בְּהֵמָה בִּבְהֵמָה וְהָיָה הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה קֹּדֶשׁ: ויקרא כז, י
5. וְאִם מִן הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה זָכָר אוֹ נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ: ויקרא ג, ו
6. אִם כֶּשֶׂב הוּא מַקְרִיב אֶת קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה: ויקרא ג, ז
7. וְאִם עֵז קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה: ויקרא ג, יב
8. וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם: דברים טז, ב

מוסף רש"י

והא מדכתיב. בההוא ענינא אם כשב אם עז, מכלל דמן הצאן דלעיל מינה לאו במותר פסח כתיב, די אמרת בשלמא במותר אשם כתיב דהוי איל להכי איצטריך למיהדר למיכתב אם כשב אם עז הואיל ולא מישתעי עד השתא אלא באיל אלא אי אמרת בפסח כתיב כיון דאמרת דעד השתא נמי מישתעי קרא במותר פסח דהוי כשב או למה ליה למיהדר ולמיכתב אם כשב כיון דבפסחא כתיב אם עז תיפשוט דלאו דלעיל נמי מישתעי בכשב, אלא ודאי מדאיצטריך קרא למיהדר ולמיכתב אם כשב מכלל דעד השתא מישתעי באיל אשם (כי"פ, מיסוד אחר של רש"י). ההוא מיבעי ליה כו'. כלומר אע"ג דמן הצאן מישתעי במותר פסח דהוי כשב, איצטריך למיכתב אם כשב לרבות פסח לאליה דכשר אליה קריבה כדכתיב בקרא דשלמים חלבו האליה, סד"א הואיל ועיקר כל גופו של פסח לאכילה קאי לא תהא אלייתו קריבה אלא חלבו כלבד, להכי איצטריך יתורא דאם כשב (כתי' פרים, מיסוד אחר של רש"י): כשב לרבות את הפסח לאליה. דבכל קרבנות כשב אליה כתיבה עם האימורין, בשלמים חלבו האליה, ובאשם כתיב את כל חלבו ירים ממנו את האליה וגו', וחטאת כאשם, אבל פסח אימורין נפרשו לא כתיבי בהדיא אלא כדנפקא לן לעיל סב: מאת דמם תזרוק ואת חלבם תקטיר הלכך אלייתו צריכה להתרבות בקרבנות (פסחים צו): לרבות את הפסח לאליה. דמשום דמשמע שיהא שלם שיהא עמו האליה, הילכך הכתוב זה לרבותו, דאילו שאר אימורים נפקי מלך בכור שור או בכור כשב, ואמרינן (לקמן לז.) דמו לא נאמר אלא דמם חלבו לא נאמר אלא חלבם, לימד על בכור ומעשר ופסח שטעונים מתן דמים ואימורין, אבל אליה איצטריך קרא אחרינא כשב לרבותו משום דפסח בעינן שיהא שלם שאילו הוה שקיל לאליה לא הוה הפסח שלם ולהכי איצטריך האי קרא לרבותו דגבי כשב כתיב אליה (מנחות סב:): כשהוא אומר אם כשב לרבות. אם יתירא הוא (פסחים צו:): פסח שעיברה שנתה. והביא אחר דכן פנה בעינן והרי זה הנשאר מותר הפסח (מנחות שם בכתי"י) ושלמים הבאים מחמת הפסח, היינו חגיגת י"ד דבעינן (שלו) [שאם] היתה חגיגת הפסח מרובה מביאין עמו שלמים כדי שיאכל פסח על השובע (שם ובפסחים צו: בלשון אחר) ושלמים הבאים מחמת הפסח. מותר פסח כגון תמורתו ופסח שנתכפרו בעליו באחר